JOURNAL OF HEALTH, PHYSICAL EDUCATION AND RECREATION
ISSN 0125-2674
Vol. 49 No. 3 September - December, 2023
วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ
ปีที่ 49 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม พ.ศ. 2566

การสังเคราะห์ทิศทางของหลักสูตรพลศึกษาในประเทศไทย

ณัฐวุฒิ คิดควร*
วินัย พูลศรี**
สมบัติ อ่อนศิริ***

บทคัดย่อ

การที่จะพัฒนาประเทศไทยไปสู่ความมั่นคง และยั่งยืนที่จะเกิดขึ้นในอนาคตได้นั้น ควรให้ความสำคัญกับทิศทางการเสริมสร้างความรู้ของบุคลากรในประเทศที่มีอยู่ให้เข้มแข็งและมีพลังเพียงพอในการขับเคลื่อนในการพัฒนาประเทศในระยะกลาง และระยะยาว โดยเฉพาะ “การพัฒนาคน” ให้พร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบันที่ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อในการพัฒนาคุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศรรามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร มาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้าง ให้สังคมเกิดภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559) ครูพลศึกษาก็เหมือนกับครูอื่น ๆ ที่มีหน้าที่อบรมสั่งสอนให้ความรู้แก่ผู้เรียน สามารถถ่ายทอดความรู้ทั้งด้านกีฬา วิชาการ ตลอดจนทักษะด้านต่าง ๆ ให้แก่ผู้เรียนเพื่อให้ผู้เรียนได้มีพัฒนาการในทุก ๆ ด้าน ตลอดจนมีคุณธรรม จริยธรรม และเจตคติที่ดีต่อการพลศึกษาทั้งนี้เพื่อนำไปสู่การเป็นผู้ที่มีสุขภาพและคุณภาพชีวิตที่ดี วาสนา คุณาอภิสิทธิ์ (2539) กล่าวว่าคุณสมบัติของครูพลศึกษาจะต้องมีทั้งประสิทธิภาพและมีการอุทิศตนเพื่อการสอน มีความรู้ มีบุคลิกภาพที่ดีคือ ความเป็นมิตรเป็นกันเอง และมีมนุษย์สัมพันธ์อันดี มีความมั่นคงทางอารมณ์ เข้าใจในความแตกต่างระหว่างบุคคล มีความสนใจและภูมิใจในอาชีพ มีความเป็นผู้นำ และคุณสมบัติเฉพาะตัว มีสุขภาพดีทั้งกายและจิต เป็นผู้มีความสามารถในการฝึก การสอน และมีส่วนร่วมในกีฬาต่าง ๆ ได้หลายประเภท มีความต้องการและพร้อมที่จะให้บริการแก่บุคคลทั่วไป กิติศักดิ์ รุ่งเจริญ (2545) ได้กล่าวถึง คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาในอนาคต ควรมีดังนี้ 1) ด้านบุคลิกภาพของผู้สอนกีฬาจะต้องมีสุขภาพแข็งแรง แต่งกายเหมาะสม พูดจาสุภาพ มีระเบียบวินัย ควบคุมอารมณ์ได้ มีความอดทน รับผิดชอบในหน้าที่ เชื่อมั่นในตนเอง มีความยุติธรรม วางตนได้เหมาะสมกับกาลเทศะ และมีจรรยาบรรณในอาชีพ 2) ด้านเนื้อหาและวิชาการ มีความรู้เกี่ยวกับทักษะ กฎ กติกา หลักการฝึกซ้อม อุปกรณ์การฝึกซ้อม หลักของการเป็นผู้ฝึกสอน หลักการบริหารทีม ปรับปรุงวิธีการสอนให้เหมาะสมกับสภาพปัจจุบันอยู่เสมอและ 3) ด้านการวางแผนและการเตรียมการฝึกซ้อมของผู้ฝึกสอนกีฬาจะต้องมีความรู้ในเรื่องการวางแผนการฝึกซ้อม ส่วนการประเมินผลนักกีฬาจะต้องสามารถวิเคราะห์และปรับปรุงข้อผิดพลาดของนักกีฬาได้

คำสำคัญ : การพัฒนาคน ทักษะการเรียนรู้ ครูพลศึกษา

---

*อาจารย์ โรงเรียนสาธิตแห่งมหาวิทยาลัยกเกษตรศาสตร์ ศูนย์วิจัยและพัฒนาการศึกษา
ติดต่อผู้นิพนธ์: ว่าที่ร้อยตรีณัฐวุฒิ คิดควร E-mail.: Nuttawut.kitku@ku.th มือถือ: 081-9216660
รับบทความ 11 เมษายน 2566 แก้ไขบทความ 22 พฤษภาคม 2566 ตอบรับ 26 พฤษภาคม 2566

JOURNAL OF HEALTH, PHYSICAL EDUCATION AND RECREATION
ISSN 0125-2674
Vol. 49 No. 3 September - December, 2023
วารสารสุขศึกษา พลศึกษา และสันทนาการ
ปีที่ 49 ฉบับที่ 3 เดือนกันยายน - ธันวาคม พ.ศ. 2566

Synthesis of Directions of Physical Education Curriculum in Thailand

Nuttawut Kitkuan[*]
Winai Poonsri[**]
Sombat Onsiri[***]

Abstract

In order to develop Thailand towards stability and sustainability in the future, it should be important to the direction of enhancing the knowledge of personnel. In existing countries to be strong and powerful enough to drive the development of the country in the medium and long term, especially “people development”. Undergoing the transformation of the world in the modern era entering the 21 century, the most important of which is learning skills and enhancing the environmental factors contributing to development. The quality of people by embiling the philosophy of the sufficiency economy of Her Majesty the King. Phra Praminthorn Maha Bhumibol Adulyadej applied to strengthen society’s immunity to changes (Office of the Permanent Secretary of Education, 2016) Physical education teachers, like other teachers, are responsible for training to educate learners. Able to transfer knowledge in sports, academics, and skills to students so that students can develop in all aspects, as well as have morality, ethics and attitudes towards physical education to contribute to being a healthy person and quality of life. Vasana Khunapisit (1996) said the qualifications of physical education teachers must be both effective and dedicated to teaching. Knowledgeable, well-personality- friendly, and good human relations. Emotionally stable Understand the differences between individuals, have interests and pride in their careers, have leadership and personal qualities, be healthy both physically and mentally, be capable of practicing, teaching and participating in various sports. There is a need and is ready to serve the general public. Kitisak RungCharoen (2002) mentioned The desirable characteristics of future physical education teachers should be as follows: (1) The personality of sports instructors must be healthy, dress appropriately. Be polite, disciplined, control your emotions. Have patience. Responsible for duty, self-belief. (2) Have knowledge of skills, rules, rules, training principles, training equipment, principles of being a trainer. Principles of Team Management Keep the teaching method appropriate for current conditions and (3) the planning and training preparation of athletic trainers must have knowledge of training planning. Athlete evaluation must be able to analyze and improve athlete error.

Keywords: Human Development, Learning Skills, Physical Education Teacher

---

[*]Teacher for Kasetsart University Laboratory School Center For Education Research and Development
Contract: Acting Sub Lt. Nuttawut Kitkuan E-mail.: Nuttawut.kitku@ku.th Mobile: 081-921-6660
Received April 11, 2020 ; Revised May 22, 2023 ; Accepted May 26, 2023

เนื้อหา

ในช่วงทศวรรษที่ผ่านมา มีการเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายในโลกของเทคโนโลยีสารสนเทศ และการสื่อสาร และแนวโน้มในอนาคตข้างหน้า เทคโนโลยีที่นักวิเคราะห์จากหลาย ๆ สำนักรวมไป ถึงผู้เชี่ยวชาญและนักคิดระดับโลกต่างลงความเห็นว่า เป็นเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสารที่จะ ส่งผลกระทบต่อการเปลี่ยนแปลงของโลกในปัจจุบัน และในอีก 5-10 ปีข้างหน้า ซึ่งจะมีบทบาทสำคัญในการที่จะเปลี่ยนแปลงวิถีชีวิตและวิธีการในการดำเนินการทางธุรกิจ และการเปลี่ยนแปลงแนวนโยบายของรัฐต่อประชาชน ประกอบด้วยเทคโนโลยีพกพา (Mobile) เครือข่ายสังคมออนไลน์ (Social Network) การคำนวณแบบคลาวด์ (Cloud Computing) และเทคโนโลยีจัดการข้อมูลจำนวนมหาศาล (Big Data) การรวมเทคโนโลยีดังกล่าวนี้เข้าด้วยกันได้อย่างเหมาะสมลงตัว จะทำให้เกิดการยกระดับในการพัฒนาประเทศได้อย่างมีนัยสำคัญ (กระทรวง เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร, 2557)

ภาพที่ 1 เทคโนโลยีสารสนเทศและกาารสื่อสาร (**ที่มา :** http://pc54504eng2piachan1.blogspot.com/2014/01/4.html)

พื้นฐานทางเศรษฐกิจ สังคม และการเมืองโลก รวมทั้งของประเทศไทยเองที่เปลี่ยนไป ทำให้ ประชากรในโลกยุคใหม่ต้องการทักษะใหม่ ๆ เพื่อให้มีความพร้อมรับการเปลี่ยนแปลงของโลกในยุคปัจจุบัน ที่ก้าวเข้าสู่ศตวรรษที่ 21 ซึ่งสิ่งสำคัญที่สุด คือ ทักษะการเรียนรู้ และการเสริมสร้างปัจจัยแวดล้อมที่เอื้อในการพัฒนา คุณภาพของคน โดยการน้อมนำหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงของพระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช มหิตลาธิเบศร รามาธิบดี จักรีนฤบดินทร สยามินทราธิราช บรมนาถบพิตร มาประยุกต์ใช้เพื่อเสริมสร้าง ให้สังคมเกิดภูมิคุ้มกันต่อการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่จะเกิดขึ้น (สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ, 2559) สำหรับการอยู่อาศัยในโลกสมัยใหม่นี้ และการศึกษาเป็นเครื่องมือหนึ่งในการสร้างทักษะต่าง ๆ เพื่อให้ประชากรในประเทศสามารถมีความรู้และทักษะที่เท่าทันกับความเปลี่ยนแปลงของโลกได้ ดังนั้นจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่ “การศึกษา” จะต้องถูกเปลี่ยนแปลงหรืออาจถึงขั้นต้องถูกปฏิวัติเนื่องจาก ระบบการศึกษาที่เป็นอยู่ในปัจจุบันไม่เพียงพอและไม่ สามารถสร้างทักษะที่จำเป็นให้กับผู้เรียนได้อีกต่อไป (คณะอนุกรรมการกิจการเพื่อการสื่อสารสังคม คณะ กรรมการเครือข่ายพลังเยาวชนเพื่อการปฏิรูป, 2554)

กรอบแผนพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมแห่งชาติฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564) พบว่าประเทศไทยจะยังคงประสบสภาวะแวดล้อมและบริบทของการเปลี่ยนแปลงต่าง ๆ ที่อาจก่อให้เกิด ความเสี่ยงทั้งจากภายใน และภายนอก ประเทศ อาทิ กระแสการเปิดเศรษฐกิจเสรี ความท้าทายของเทคโนโลยีใหม่ ๆ การเข้าสู่สังคม ผู้สูงอายุ การเกิด ภัยธรรมชาติที่รุนแรง ประกอบกับสภาวการณ์ด้านต่าง ๆ ทั้งเศรษฐกิจ สังคม ทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมของประเทศในปัจจุบันที่ยังคงประสบปัญหาในหลายด้าน เช่น ปัญหาผลิตภาพการผลิต ความสามารถ

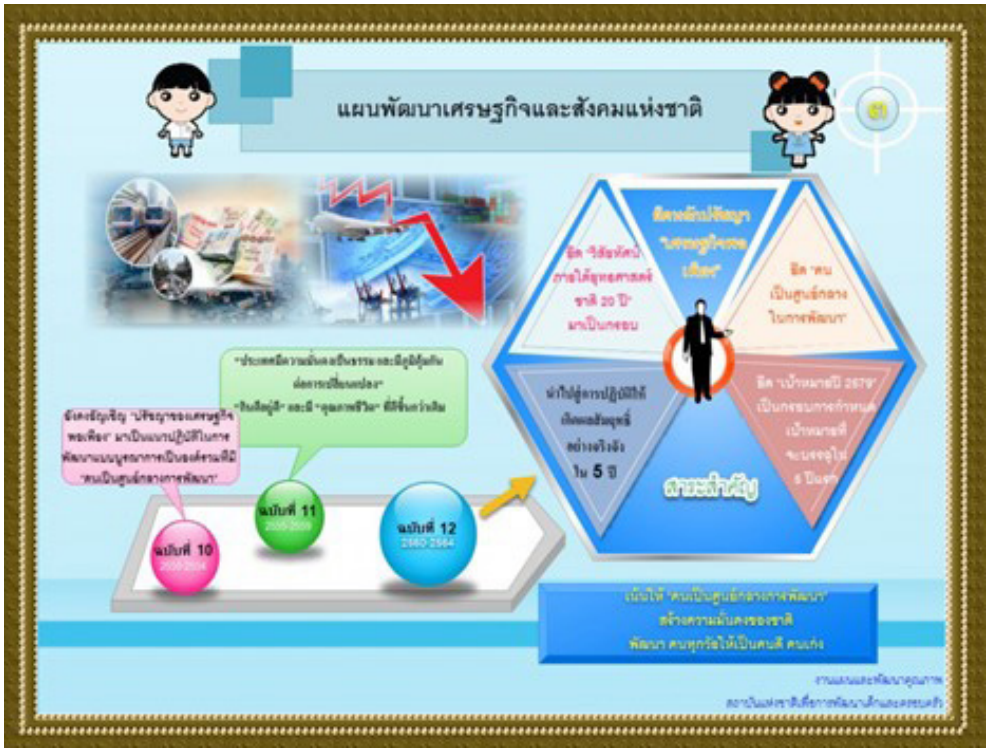
ในการแข่งขัน คุณภาพการศึกษา ความเหลื่อมล้ำ ทางสังคม เป็นต้น ทำให้การพัฒนาในช่วง แผนพัฒนาฯ ฉบับที่ 12 จึงจำเป็นต้องยึดกรอบแนวคิดและหลักการ ในการวางแผนที่สำคัญ ดังนี้

(1) การน้อม นำและประยุกต์ใช้หลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียง

(2) คนเป็นศูนย์กลางของการพัฒนาอย่างมีส่วนร่วม

(3) การสนับสนุนและส่งเสริมแนวคิดการ ปฏิรูปประเทศ

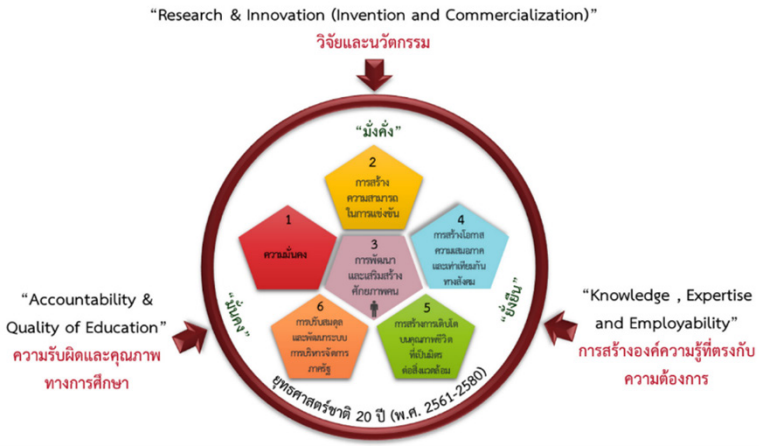
(4) การพัฒนาสู่ความ “มั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน สังคมอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข”

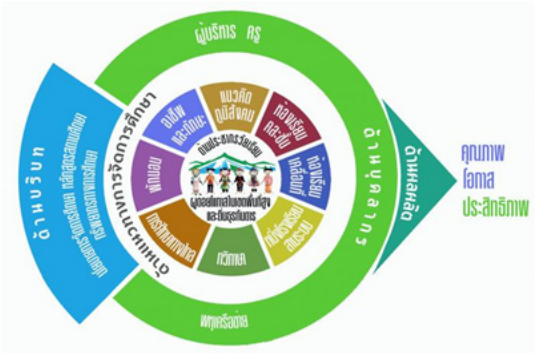
ภาพที่ 2 แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ 12 (**ที่มา:** https://personalweb.mahidol.ac.th/aree-yup/?page_id=361)

ผลกระทบจากสถานการณ์ทางด้านเศรษฐกิจของประเทศไทยที่ติดกับดักทางเศรษฐกิจ ในความพยายามข้ามผ่านจุดของประเทศรายได้ปานกลางขั้นสูงไปสู่ประเทศที่มีรายได้สูงด้วยการปรับโครงสร้างเศรษฐกิจในโมเดลที่เรียกว่า ประเทศไทย 4.0 ที่มุ่งเน้นขับเคลื่อนเศรษฐกิจของประเทศจาก ภาคอุตสาหกรรมไปสู่การขับเคลื่อนด้วยเทคโนโลยี ความคิดสร้างสรรค์ นวัตกรรมและเน้นการบริการมากยิ่งขึ้นและในสถานการณ์ด้านสังคมที่ประเทศมีการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างประชากรครั้งใหญ่ในการ เข้าสู่สังคมผู้สูงอายุ คุณภาพของประชากร ด้านสุขภาพ การเรียนรู้ คุณธรรมจริยธรรม และความเหลื่อมล้ำระหว่างกลุ่มคน วัฒนธรรมอันดีงามของไทยเริ่มเสื่อมถอย ทั้งหมดนี้ยังคงเป็นปัญหาสำคัญ ของประเทศไทยในการพัฒนาประเทศ ด้านการศึกษาของประเทศภายใต้บทบาทหน้าที่ของ กระทรวงศึกษาธิการได้มีการร่าง กรอบทิศทางแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ.2560 – 2574 โดยมีจุดมุ่งหมายที่สำคัญของแผนคือ การมุ่งเน้นการประกันโอกาสและความเสมอภาคทางการศึกษา การพัฒนาคุณภาพและมาตรฐานการศึกษา และการศึกษาเพื่อการมีงานทำและสร้างงานได้ ภายใต้บริบท เศรษฐกิจและสังคมของประเทศและของโลกที่ขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรมและความคิดสร้างสรรค์รวมทั้ง มีความเป็นพลวัต และในกรอบแผนอุดมศึกษา

ระยะยาว 15 ปีฉบับที่ 2 พ.ศ.2551 – 2565 ของ สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา ได้วางเป้าหมายไว้ คือ “ยกระดับคุณภาพอุดมศึกษาไทย เพื่อผลิตและพัฒนาบุคลากรที่มีคุณภาพสามารถปรับตัวสำหรับงานที่เกิดขึ้นตลอดชีวิต พัฒนา ศักยภาพอุดมศึกษาในการสร้างความรู้และนวัตกรรม เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของ ประเทศในโลกาภิวัตน์” ซึ่งสำนักงานคณะกรรมการอุดมศึกษาได้กำหนดให้มีแนวทางในการปฏิรูป การศึกษาที่สำคัญในด้านการพัฒนาคุณภาพครูทั้งระบบ ตั้งแต่กระบวนการผลิต สรรหาและการ คัดเลือกให้ได้คนดีคนเก่งเข้าสู่วงการการศึกษา ให้มีมิติบูรณาการและองค์รวมการพัฒนาโดยเน้น ความสำคัญประการหนึ่งเรื่อง พัฒนาและสร้างครูคุณภาพสูงซึ่งเป็นตัวคูณ (Multiplier) เพื่อนำไปสู่ การสร้างคนดีคนเก่ง

ภาพที่ 3 บทบาทของอุดมศึกษาที่ตอบวิสัยทัศน์ชาติ (**ที่มา :** http://www.mua.go.th/users/bpp/main/download/plan/plan20yrs.pdf)

ภาพที่ 4 สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ **(ที่มา :** https://www.kroobannok.com/80785)

แนวทางการจัดการศึกษา มาตรา 22 ใน พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 ระบุ ไว้ว่าการจัดการศึกษาจะต้องยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคน สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้และผู้เรียนมีความ สำคัญที่สุด การจัดการศึกษาต้องส่งเสริมให้ผู้เรียน สามารถพัฒนาตามธรรมชาติและเต็มตามศักยภาพ มาตรา 22 ไม่ได้กล่าวโดยตรงว่า ต้องยึดหลักผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนการสอน เพราะอาจจะสร้างปัญหาเชิงกฎหมายในการบังคับใช้และการ ตีความ นอกจากนั้นในปรัชญาการเรียนการสอน ควรหลีกเลี่ยงแนวคิดที่จะแยกขั้ว ระหว่าง

การเรียนของผู้เรียนและการสอนของผู้สอน ดังนั้น มาตรา 22 จึงกล่าวอย่างเป็นกลาง ๆ ไว้โดยถือว่า“ผู้เรียนมีความสำคัญที่สุด” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) การใช้นวัตกรรมการศึกษากลายเป็นเครื่องมือ สำคัญในการเรียนรู้มีการจัดชั้นเรียนโดยให้นักเรียน ส่วนใหญ่จะต้องมีส่วนร่วมจากการเลือกวิชาเรียนตามความสนใจของนักเรียนเพิ่มมากขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งการนำเทคโนโลยีในรูปแบบห้องเรียนเสมือนจริง มาใช้ในการเรียนการสอน ทำให้ตอบสนองต่อการเรียนรู้ของผู้เรียน มีการจับกลุ่มกันทางอินเทอร์เน็ต เพื่อแบ่งปันสิ่งที่สนใจร่วมกัน รวมทั้งแบ่งปันความชำนาญและทักษะความสามารถต่าง ๆ ร่วมกัน เมื่อเทคโนโลยีสารสนเทศก้าวหน้ามากขึ้น รูปแบบการเรียนรู้แบบเสมือนจริงก็ปรับเปลี่ยนไปหลากหลายรูปแบบโดยเฉพาะเทคโนโลยีที่เรียกกว่า โลกเสมือน ผสานโลกจริง (วิวัฒน์ มีสุวรรณ์, 2554)

ความเปลี่ยนแปลงและความเจริญก้าวหน้าของเทคโนโลยีสมัยใหม่เป็นส่วนสำคัญที่ทำให้คนในสังคมต้องปรับปรุงและพัฒนาตนเองให้ทันต่อการเปลี่ยนแปลงทั้งหลายโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การศึกษาของประเทศไทยเป็นการศึกษาที่มุ่งเน้นในเรื่องของการจัดการเรียนการสอน เพื่อพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนให้มีประสิทธิภาพในการเรียน ผู้เรียนจะเกิดการเรียนรู้ได้นั้น ขึ้นอยู่กับการจัดการเรียนการสอนที่มีความน่าสนใจหรือทำให้ผู้เรียนเห็นความสำคัญของการเรียน (สายรุ้ง เหมือดชัยภูมิ, 2561) ทางการศึกษาต้องปรับปรุงเพื่อให้คนมีความรู้ความสามารถให้สอดคล้องกับสภาวการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นด้วยเหตุนี้การศึกษาจึงได้พยายามปรับปรุงหลักสูตรในระดับต่าง ๆ ให้ได้มาตรฐาน เพื่อเป็นหลักในการนำไปใช้แก้ปัญหาและให้สอดคล้องกับการพัฒนาทักษะของผู้เรียน ซึ่งพลศึกษาเป็นวิชาที่บรรจุอยู่ในการศึกษาทุกระดับชั้น เนื่องจากพลศึกษาเป็นวิชาที่มีประโยชน์สำหรับนักเรียนทั้งในปัจจุบันและอนาคตโดยพลศึกษาจะช่วยให้ผู้เรียนได้มีการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา (วรศักดิ์ เพียรชอบ, 2527) พลศึกษาเป็นวิชาที่พัฒนาสุขภาพเป็นวิชาหนึ่งที่มีความสำคัญและจำเป็นสำหรับมนุษย์มากโดยเฉพาะในส่วนที่จะนำไปใช้ประโยชน์ในการดำเนินชีวิตเพราะวิชาพลศึกษาเป็นวิชาที่สร้างสรรค์ จิตใจของมนุษย์ที่เกี่ยวข้องกับความคิดตลอดจนกระบวนการทางร่างกาย ตลอดจนช่วยให้ผู้เรียนมีความเจริญงอกงามทั้งสติปัญญาอารมณ์และทางสังคม (ชาตรี พรมพุทธ, 2561)

พลศึกษา เป็นศาสตร์หนึ่งที่มีบทบาทและความสำคัญในการพัฒนาบุคคลให้เป็นคนที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคมและสติปัญญา โดยพลศึกษาได้ใช้กิจกรรมการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นเกมและกีฬาเป็นสื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ ซึ่งกิจกรรมทางกายต่าง ๆ เหล่านี้ได้รับการคัดสรรมาเป็นอย่างดีแล้วนำมาใช้เป็นเครื่องมือในการพัฒนาบุคคลให้เป็นคนที่สมบูรณ์และมีคุณภาพ (นิศรา นิตย์กระโทก, 2561) ด้วยความสำคัญของศาสตร์ทางพลศึกษาที่ส่งผลต่อคุณภาพชีวิตของประชากรจึงได้ถูกบรรจุไว้ในระบบการศึกษาของประเทศไทยมาเป็นเวลานานซึ่งหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐานพุทธศักราช 2551 ในปัจจุบัน กำหนดให้มีกลุ่มสาระการเรียนรู้สุขศึกษาและพลศึกษา และได้ระบุว่า “สุขศึกษาและพลศึกษาเป็นการศึกษาด้านสุขภาพที่มีเป้าหมายเพื่อการดำรงสุขภาพ การสร้างเสริมสุขภาพและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของบุคคลครอบครัว และชุมชนให้ยั่งยืน” ทั้งนี้ ศาสตร์ทางพลศึกษายังสามารถขัดเกลาและพัฒนาเด็กและเยาวชนอันเป็นกำลังของชาติให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์มีคุณธรรม จริยธรรม ในตนเองสามารถสร้างให้เป็นคนดีคนเก่งของประเทศชาติได้

ภาพที่ 5 คณะพลศึกษา มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ (**ที่มา:** http://pe.swu.ac.th/)

ในปัจจุบันหลักสูตรพลศึกษาในประเทศไทยมีหลากหลายหลักสูตรให้เลือกเรียน ในบทความนี้จะนำมาสังเคราะห์ทั้งหมด 3 หลักสูตร 3 มหาวิทยาลัย ดังนี้

1. มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น หลักสูตรศึกษาศาสตร์ สาขาพลศึกษา
2. มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ คณะศึกษาศาสตร์ ภาควิชาพลศึกษา
3. มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ คณะพลศึกษา

ตารางที่ 1 โครงสร้างหลักสูตรแต่ละสถาบัน

มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ระยะเวลาหลักสูตร	หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (4 ปี)	หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา (4 ปี) หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2562	หลักสูตรการศึกษาบัณฑิต (กศ.บ.) สาขาวิชาพลศึกษา 5 ปี หลักสูตรปรับปรุง พ.ศ. 2560
จำนวนหน่วยกิต	(ไม่น้อยกว่า 132 หน่วยกิต)	ไม่น้อยกว่า 131 หน่วยกิต	ไม่น้อยกว่า 165 หน่วยกิต
โครงสร้างหลักสูตร	- หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต) - หมวดวิชาเฉพาะด้าน (ไม่น้อยกว่า 96 หน่วยกิต) - กลุ่มวิชาชีพครู (ไม่น้อยกว่า 36 หน่วยกิต) - กลุ่มวิชาเอก (ไม่น้อยกว่า 60 หน่วยกิต) หมวดวิชาเลือกเสรี (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)	- หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต) - หมวดวิชาเฉพาะด้าน (ไม่น้อยกว่า 95 หน่วยกิต) - หมวดวิชาเลือกเสรี (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)	- หมวดวิชาศึกษาทั่วไป (ไม่น้อยกว่า 30 หน่วยกิต) - หมวดวิชาเฉพาะด้าน (ไม่น้อยกว่า 129 หน่วยกิต) - หมวดวิชาเลือกเสรี (ไม่น้อยกว่า 6 หน่วยกิต)

จากตารางจะเห็นได้ว่าโครงสร้างของหลักสูตรแต่ละสถาบันนั้นจะมีความแตกต่างกัน และคล้ายคลึงกัน ส่วนใหญ่แล้วในปัจจุบันมีการปรับเปลี่ยนให้เป็นหลักสูตร 4 ปี แต่ยังมีบางสถาบันยังเป็นการศึกษาในหลักสูตร 5 ปี อยู่บ้าง จึงทำให้หน่วยกิตมากกว่าสถาบันที่ศึกษาเพียง 4 ปี

ตารางที่ 2 ปรัชญาและความสำคัญแต่ละสถาบัน

มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
ปรัชญา	“ผลิตครูพลศึกษา ให้มีเจตคติที่ดีต่อการดูแลสุขภาพ คิดค้นสร้างสรรค์นวัตกรรม ประยุกต์ใช้เทคโนโลยี ข้อมูลสารสนเทศ มีสุขภาวะที่ดีทั้งด้านร่างกายและจิตใจ แข็งแรง สมบูรณ์ ยึดมั่นคุณธรรมและจรรยาบรรณวิชาชีพครู”	หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิตสาขาวิชาพลศึกษา มุ่งผลิตบัณฑิตที่สมบูรณ์ด้วยคุณธรรม สติปัญญา และมีสัจจะแห่งตน เป็นผู้ที่มีความศรัทธาต่อวิชาชีพ และยึดมั่นในจรรยาบรรณครู รอบรู้ศาสตร์และศิลป์ในวิชาชีพพลศึกษา สามารถใช้เทคโนโลยีเพื่อการจัดการเรียนรู้ที่จะนำไปถ่ายทอด สามารถวิเคราะห์ สังเคราะห์และประเมินคุณภาพของข้อมูล มีทักษะการเรียนรู้และนวัตกรรม ตลอดจนมีการพัฒนาตนให้มีความใฝ่รู้ และมีจิตวิญญาณสาธารณะเพื่อสังคม	มุ่งผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาที่มีความเป็นเลิศทางวิชาการและวิชาชีพ เป็นผู้นำในการสร้างสรรค์การเรียนรู้ ให้มีความรู้ความสามารถ มีเจตคติ มีทักษะและความเชี่ยวชาญมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21
ความสำคัญ	หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต กลุ่มสาขาวิชาพลศึกษา เป็นหลักสูตรที่มุ่งผลิตครูพลศึกษา รวมไปถึงบุคลากรที่ทำงานสายวิชาชีพทางพลศึกษา ในรูปแบบต่าง ๆ ตามความต้องการของสังคม เป็นผู้มีความรู้ เจตคติ และทักษะที่จำเป็นในทางวิชาการตลอดจนวิชาชีพ เพื่อพัฒนาตนเองและสังคมให้ดียิ่งขึ้น	หลักสูตรศึกษาศาสตรบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา ตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ จึงมุ่งผลิตผลิตบัณฑิตทางพลศึกษาที่มีคุณธรรม จริยธรรม สมบูรณ์พร้อมด้วยความรู้ ทักษะ และมีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตามวิชาชีพครูและวิชาชีพพลศึกษา ที่สอดคล้องกับทักษะการเรียนรู้แห่งศตวรรษที่ 21	การผลิตบัณฑิตวิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษา มุ่งให้มีทักษะจำเป็นในศตวรรษที่ 21 5 ทักษะ คือ 1.ทักษะการคิดวิจารณญาณ (Critical Thinking) 2.ทักษะการทำงานร่วมกัน (Collaboration Skill) 3.ทักษะการสื่อสาร (Communication Skill) 4.ทักษะความคิดสร้างสรรค์ (Creative Thinking) 5.ทักษะทางเทคโนโลยีสารสนเทศ (Digital Skill) และสร้างคุณลักษณะของบัณฑิตคณะพลศึกษา มศว. เพื่อสร้างบัณฑิตวิชาชีพครูสาขาวิชาพลศึกษาให้เป็นคนดีและคนเก่ง และมุ่งเน้นปลูกฝังทัศนคติให้นิสิตเข้าใจบทบาทหน้าที่สำคัญของตนเอง ที่เป็นส่วนหนึ่งของกลไกลในการขับเคลื่อนประเทศชาติให้พัฒนาอย่างมั่นคง มั่นคั่งและยั่งยืน

จากตารางจะเห็นได้ว่าปรัชญาและความสำคัญจะเป็นไปในแนวทางเดียวกันที่มุ่งผลิคบัณฑิตที่สมบูรณ์ทั้งทางด้านคุณธรรม จริยธรรม และสติปัญญา พัฒนาทักษะที่จำเป็นให้สอดคล้องกับศตวรรษที่ 21

ตารางที่ 3 อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังจากสำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังจากสำเร็จการศึกษา	1. ครูในสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชน องค์กร มูลนิธิ 2. บุคลากรทางการศึกษาในสถานศึกษาของรัฐบาลและเอกชน องค์กร มูลนิธิ 3. นักวิชาการทางพลศึกษาทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยเฉพาะหน่วยงานของรัฐ เอกชน องค์กร มูลนิธิ เช่น เจ้าหน้าที่ศูนย์ฟิตเนส เจ้าหน้าที่กีฬาประจำอำเภอ	1. ครูพลศึกษา 2. นักวิชาการพลศึกษา 3. นักวิชาการส่งเสริมสุขภาพ 4. เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์กีฬาและศูนย์เยาวชน 5. ผู้ฝึกสอนกีฬา 6. เจ้าหน้าที่ประจำศูนย์ออกกำลังกาย	ครูพลศึกษา 1. นักวิจัยทางพลศึกษา 2. นักวิชาการทางพลศึกษา 3. นักพัฒนาชุมชนพลศึกษา 4. นักวิชาชีพทางพลศึกษาทั้งในและนอกสถานศึกษา 5. นักวัดผลและประเมินผลการเรียนรู้พลศึกษา 6. นักพัฒนาสื่อ นวัตกรรมทางพลศึกษา 7. ผู้จัดโครงการส่งเสริมพัฒนาและบริการทางพลศึกษา

ตารางที่ 3 อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังจากสำเร็จการศึกษา

มหาวิทยาลัย	มหาวิทยาลัยการจัดการและเทคโนโลยีอีสเทิร์น	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์	มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ
อาชีพที่สามารถประกอบได้หลังจากสำเร็จการศึกษา	เจ้าหน้าที่สำนักงานการท่องเที่ยวและกีฬาประจำจังหวัด ผู้ฝึกสอนกีฬาประจำอำเภอและจังหวัด 4. ผู้นำทางการกีฬาและทางการออกกำลังกาย 5. นักส่งเสริมสุขภาพ 6. นักวิชาการด้านพลศึกษา 7. ธุรกิจส่วนตัว ด้านพลศึกษา		8. นักพัฒนาทรัพยากรมนุษย์บุคลากร ฝึกอบรมพลศึกษา 9. บุคลากรทางการศึกษาและอาชีพอื่นที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

จากตารางแสดงให้เห็นถึงอาชีพที่สามารถประกอบได้หลังจากสำเร็จการศึกษา ส่วนใหญ่แล้วทั้ง 3 มหาวิทยาลัยจะคล้ายคลึงกันในเรื่องการของไปเป็นครูพลศึกษาตามสถาบันการศึกษาต่าง ๆ รวมทั้งที่เกี่ยวข้องกับสุขภาพ

บทสรุป

คุณภาพของบัณฑิตจะเป็นตัวบ่งชี้ถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวของสถาบันอุดมศึกษา รวมทั้งเป็นตัวทำนายสภาพการณ์ในอนาคตของประเทศ ซึ่งการวัดคุณภาพของบัณฑิตที่ผ่านมาส่วนใหญ่มองจากผู้ใช้บัณฑิตที่สะท้อนให้เห็นภาพลักษณ์บางประการของผู้ที่สำเร็จการศึกษาจากสถาบันอุดมศึกษา (มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์, 2540) การจัดการเรียนรู้พลศึกษามุ่งเน้นผู้เรียนพัฒนาพฤติกรรมด้านความรู้ เจตคติ ค่านิยม คุณธรรม และการปฏิบัติเกี่ยวกับสุขภาพควบคู่ไปกับการเคลื่อนไหว การออกกำลังกาย การเล่นกีฬา ซึ่งเป็นเครื่องมือในการพัฒนาโดยรวมทั้งทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์ สังคม และสติปัญหา รวมถึงสมรรถภาพเพื่อสุขภาพและกีฬา ดังนั้น การพัฒนานิสิต/นักศึกษาควรเริ่มตั้งแต่การออกแบบหลักสูตรที่ตรงตามกรอบการพัฒนาประเทศและสถานการณ์ปัจจุบัน โดยเริ่มจากสถานศึกษาซึ่งสถาบันการศึกษาทุกระดับควรให้ความสำคัญในการสร้างนิสิต นักศึกษาให้มีทัศนคติ ความรู้ทักษะ และบุคลิกภาพในการเป็นผู้นำ รวมทั้งมีทักษะการแก้ปัญหาต่อสถานการณ์ต่าง ๆ การบริหารความสัมพันธ์กับผู้อื่น การสื่อสารในที่สาธารณะ การบริหารเวลา การพัฒนาความฉลาดทางอารมณ์ (เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์, 2558) ซึ่งจะทำให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้และเกิดประสบการณ์ตรงและสามารถนำทักษะและประสบการณ์ออกไปปฏิบัติงานในโลกของความเป็นจริงได้เป็นอย่างดี (กรรณิกา พิริยะจิตรา, 2547)

เอกสารอ้างอิง

กรรณิกา พิริยะจิตรา. (2547). *กิจการนักศึกษา.* กรุงเทพฯ: กองกิจการนักศึกษาสำนักงานอธิการบดี, สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง. (อัดสำเนา)

เกรียงศักดิ์ เจริญวงศ์ศักดิ์. (2558). *ยุควิกฤตเด็กและเยาวชน....ขาดภาวะผู้นำ.* สืบค้นเมื่อ 26 กรกฎาคม 2558, สืบค้นจาก http://www.griangsak.com/index.php?components

กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). *พระราชบัญญัติการ ศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542.* กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์คุรุสภาลาดพร้าว.

กระทรวงศึกษาธิการ. (2551). *หลักสูตรแกนกลาง การศึกษา ขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551.* กรุงเทพฯ : ชุมนุมสหกรณ์การเกษตรแห่งประเทศไทย จำกัด.

กระทรวงเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร. (2557). *(ร่าง) แผนแม่บทเทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร (ฉบับที่ 3) พ.ศ. 2557-2561.* สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2564, สืบค้นจาก http://itc.ddc.moph.go.th/file/ it_plan _58.pdf

คณะอนุกรรมการกิจการเพื่อการสื่อสารสังคม คณะกรรมการเครือข่ายพลังเยาวชนเพื่อการ ปฏิรูป. (2554). *คู่มือฉบับพกพา "ปฏิรูปการ ศึกษาไทย".* กรุงเทพฯ: พริ้นท์ซิตี้.

ชาตรี พรมพุทธ. (2561). *การศึกษาทักษะการเสริฟหลังมือกีฬาแบดมินตันวิชาพลศึกษาโดยใช้การสอนแบบสาธิต วิชาชีพนักศึกษาระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช) ชั้นปีที่ 1 วิทยาลัยเทคโนโลยีอรรถ วิทย์พณิชยการ.* สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2564, สืบค้นจาก http://www.atc.ac.th/ATCWeb/FileATC

นิศรา นิตย์กระโทก. (2561). *การศึกษาการจัดการเรียนการสอนพลศึกษาในโรงเรียนเอกชนระดับประถมศึกษา ภาคตะวันออกเฉียงเหนือตอนล่างของประเทศไทย.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.

มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (2540). *โครงการศึกษาวิจัย เรื่องอุดมศึกษาไทย: วิกฤติและทางออก.* กรุงเทพฯ: คณะวิจัยมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์. (ถ่ายเอกสาร)

วรศักดิ์ เพียรชอบ. (2527). *หลักการและวิธีการสอนวิชาพลศึกษา.* กรุงเทพฯ : ไทยวัฒนาพานิช จำกัด.

วาสนา คุณาอภิสิทธิ์. (2539). *การสอนพลศึกษา ฉบับที่ 1.* กรุงเทพฯ : วิทยพัฒน์จำกัด.

วิวัฒน์ มีสุวรรณ์. (2554). การเรียนรู้ด้วยการสร้างโลก เสมือนผสานโลกจริง. *วารสารศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยนเรศวร,* 13(2). 119-127.

สำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา. (2556). *แผนพัฒนาการศึกษาระดับอุดมศึกษา ฉบับที่ 11 (2555-2559).* กรุงเทพฯ : โรงพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.

สำนักงานปลัดกระทรวงศึกษาธิการ. (2559). *แผนพัฒนาการศึกษาของสำนักงานปลัด กระทรวงศึกษาธิการ ฉบับที่ 12 (พ.ศ. 2560-2564).* สืบค้นเมื่อ 4 ธันวาคม 2564, สืบค้นจาก http://www.moe.go.th/moe/th /news/detail.php?NewsID=46495&Key=news20

สายรุ้ง เหมือดชัยภูมิ. (2561). *ผลของการจดักิจกรรมการเรียนรู้พลศึกษาในรายวชิากระบี่กระบองที่มีต่อความสนุกสนาน ของนักเรียนระดับประถมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร.* วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพลศึกษา, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.